

TALEPAPIR

DET TALTE ORD GÆLDER

Anledning	Åbent samråd
Titel	UDU samrådsspørgsmål AX-AZ
Målgruppe	Folketingets Uddannelsesudvalg
Arrangør	Folketingets Uddannelsesudvalg
Taletid	Ca. 10 minutter
Tid og sted	12. april 2011, kl. 14.00.

1. Indledning

- Indledningsvis skal det for god ordens skyld siges, at læreres arbejdsmiljø hører under kommunerne, der jo er lærernes arbejdsgivere, og under Beskæftigelsesministeriet, der har arbejdsmiljø som et af sine ansvarsområder.
- Men der er selvfølgelig også forhold, som Undervisningsministeriet kan påvirke. Det gælder fx generelle tiltag for at hindre, at eleverne er voldelige mod deres lærere (spm. AX). Det gælder også mulighederne for generelt at gøre læreruddannelsen mere attraktiv for dygtige studerende (spm. AZ).

2. Spørgsmål AX

”Ministeren bedes redegøre for initiativer, der kan fremme et godt lærings- og arbejdsmiljø uden trusler om vold eller vold fra elever i folkeskolen, jf. nyhed på

www.dr.dk 24/3-11: Flere udsættes for vold og trusler”

<http://www.dr.dk/Nyheder/Indland/2011/03/24/065417.htm>

- Et godt lærings- og arbejdsmiljø er en forudsætning for en god skole, der leverer resultater på et højt fagligt niveau.
- Trusler og vold mod lærere er fuldstændig uacceptabelt.

- Konkret har regeringen udarbejdet en bekendtgørelse fra 2010 om god orden i folkeskolen. Bekendtgørelsen indeholder regler om, hvilke tiltag der kan iværksættes over for elever, som ikke overholder skolens værdiregelsæt og ordensregler.
- Tiltagene kan anvendes over for elever, der på anden måde udviser en uhensigtsmæssig adfærd. Fx at en elev opfører sig hensynsløst over for andre elever eller en lærer.
- I grove tilfælde kan en elev overføres fra den pågældende skole og til en anden som en disciplinær foranstaltning. Hvis der er sociale forhold bag problemerne med eleven, skal skolen henvende sig til PPR (pædagogisk-psykologisk rådgivning) eller de sociale myndigheder.
- Som opfølgning på bekendtgørelsen om god orden vil Undervisningsministeriet i dette forår offentliggøre vejlednings- og inspirationsmateriale om god orden i skolerne. Materialet er udarbejdet i samarbejde med skolens parter, herunder skolelederne, lærerne, forældrene, eleverne og kommunerne.
- Forældrene skal tage ansvar. Og skolen skal kunne placere ansvaret tydeligt hos dem. Derfor foreslår vi, at skolelederen skal kunne kræve, at forældrene i særlige situationer henter et barn. Et barn, der forstyrrer undervisningen er mindst lige så meget forældrenes problem, som det er skolens problem.

- Skolen skal også have flere redskaber til at etablere den gode dialog med forældrene. En måde kan være forældreklasser, en anden er at dele inspirationen til godt forældresamarbejde. Det er nogle af de initiativer, vi har fokus på i folkeskoleudspillet.
- Regeringen har desuden foreslået, at både skolebestyrelse og elevråd drøfter skolens undervisningsmiljøvurdering. Det ligger i forslaget, at de drøfter den opfølgende handlingsplan, som alle skoler skal gennemføre mindst hvert tredje år. Drøftelsen kan fx ske som led i behandlingen af den kvalitetsudviklingsrapport, vi har foreslået i vores folkeskoleudspil.

2. Spørgsmål AY

”Ministeren bedes redegøre for initiativer, der kan bremse stigningen i antallet af lærere på førtidspension begrundet i bl.a. psykiske problemer og stress.”

- Undervisningsministeriet indsamler ikke oplysninger om førtidspension eller om det psykiske arbejdsmiljø på lærerområdet, da området hører under kommunerne og Beskæftigelsesministeriet.
- Jeg kan generelt om arbejdsmiljøet sige, at lærere ligesom alle andre medarbejdere har krav på, at arbejdsforholdene er fuldt forsvarlige sikkerheds- og sundhedsmæssigt set.

- Det er arbejdsgiverens – altså her kommunernes – ansvar at sørge for, at der er et godt arbejdsmiljø på kommunens skoler. Her er det ikke alene kommunerne, men også den enkelte skoleleder, der har et ansvar for at sikre et godt arbejdsmiljø.
- Et godt arbejdsmiljø kan også betyde meget for at undgå psykiske problemer og stress og deraf følgende fravær.
- En analyse, som Personalestyrelsen offentliggjorde i 2008 viste bl.a., at sygefraværet falder, hvis medarbejderne er tilfredse med deres job som helhed, har spændende arbejdsopgaver, et godt arbejdsmiljø og gode samarbejdsrelationer.
- Personalestyrelsens undersøgelse er selvfølgelig foretaget for staten, men det skulle være sært, om ikke det samme gør sig gældende på det kommunale område – fx på folkeskolerne.
- Regeringens folkeskoleudspil giver kommunerne - og derfor også skolerne - en række frihedsgrader, som vil give mere indflydelse på arbejdets udførelse.

3. Spørgsmål AZ

”Ministeren bedes vurdere, hvordan lærernes arbejdsbetingelser påvirker regeringens målsætning om at tiltrække de dygtigste studerende til læreruddannelsen.”

- Jeg skal pointere, at der ikke er belæg for at påstå, at arbejdsbetingelser har afgørende betydning for de unges valg af uddannelse. Der er imidlertid nu en

tendens til, at adgangskvotienter og prestige hænger sammen. Nogle unge oplever, at høje adgangskrav betyder, at uddannelsen er krævende og giver prestige i samfundet. Og netop prestige påvirker valget af uddannelse.

- Hertil kommer, at flere undersøgelser [(McKinsey 2007, Rasmussen 2010)] viser, at de bedste skolesystemer er kendetegnet ved, at de studerende, der rekrutteres til læreruddannelserne, er blandt den bedste tredjedel af ungdomsårgangene.
- Regeringen lægger derfor i sit folkeskoleudspil op til, at der indføres et generelt adgangskrav til læreruddannelsen og at andelen af optagne via kvote 1 øges gradvist til niveauet for universitetsuddannelserne.
- Når det er sagt skal det samtidig understreges, at ansøgerantallet til læreruddannelsen steg fra cirka 5.000 studerende til små 6.000 ansøgere i fra 2008 til 2009. Det svarer til en stigning på 18 pct.
- Der har netop været ansøgningsfrist for kvote 2-ansøgningerne for 2011. De seneste tal, jeg har fra professionshøjskolernes rektorkollegium, viser, at antallet af kvote 2-ansøgere også er stigende fra 2010 til 2011. Erfaringen fra tidligere er, at antallet af kvote 2 og kvote 1 ansøgere følges ad. Jeg har derfor en forventning om, at det samlede ansøgetal også i 2011 vil ligge højt.